

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Príprava návrhu zákona vychádzala z analýzy stavu riešenia problematiky verejného zdravotníctva vo svete a z potrieb Slovenska, ako aj z rozhodnutia č. 1786 Európskeho parlamentu a Rady Európy zo dňa 23.9.2002 o programe a činnostiach v oblasti verejného zdravia na roky 2003-2008 v rámci Európskej únie zlepšiť informovanosť a vedomosti pre vývoj verejného zdravia, vrátane bioterorizmu koordinovaným spôsobom, podporovať zdravie a predchádzať chorobám sledovaním a hodnotením determinantov zdravia.

Problematika upravená v návrhu zákona je v súčasnosti obsiahnutá v zákone č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci ktorého sa prvýkrát premietli najnovšie poznatky v oblasti verejného zdravotníctva. Základom pri jeho tvorbe bola snaha zamerať sa na základné zložky verejného zdravotníctva, ktorými sú ochrana, podpora a rozvoj verejného zdravia. Cieľom zákona bolo zvýšiť osobnú zodpovednosť každého jednotlivca ako aj celej spoločnosti za zdravie ako jeden zo základných ukazovateľov rozvoja a prosperity rozvinutej spoločnosti.

Aplikácia zákona č. 126/2006 Z. z. v každodennej praxi priniesla potrebu jeho nahradenia novým zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia najmä v súvislosti s naplnením cieľa, ktorý si tento zákon vytýčil a to zvýšenie osobnej zodpovednosti každého jednotlivca za ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia najmä precíznejším vyšpecifikovaním povinností, súvisiacich s vytváraním a ochranou zdravých životných podmienok a zdravých pracovných podmienok a následne možnou dôslednejšou aplikáciou všetkých prostriedkov verejného zdravotníctva v praxi súžiacich na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia.

Cieľom navrhovanej právnej úpravy je efektívnejšie ovplyvnenie tvorby a ochrany zdravých životných podmienok a zdravých pracovných podmienok, čoho výsledkom by mala byť efektívnejšia primárna prevencia a pozitívny rozvoj verejného zdravia.

Štátnu správu na úseku verejného zdravotníctva budú i naďalej plniť orgány verejného zdravotníctva, ktorými budú Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a regionálne úrady verejného zdravotníctva, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a Slovenská informačná služba.

Sieť regionálnych úradov verejného zdravotníctva v počte 36 ostáva zachovaná. Návrh zákona predpokladá rozšírenie právomocí regionálnych úradov verejného zdravotníctva v sídlach existujúcich krajov najmä v súvislosti s ochranou, podporou a rozvojom verejného zdravia na úseku činností vedúcich k ožiareniu ionizujúcim žiarením, získavaním odbornej spôsobilosti povinných subjektov na vybrané činnosti ako aj s rozšírením právomoci pokiaľ ide o odborné a metodické zabezpečenie výkonu štátnej správy na úseku ochrany, podpory a rozvoji verejného zdravia regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva v sídlach existujúcich krajov.

Prijatím zákona a jeho vykonávacích predpisov sa dovŕši kompatibilita s právom Európskej únie v oblasti verejného zdravotníctva.

Zákon sa člení do samostatných častí z hľadiska riešenej problematiky, ako sú organizácia a výkon verejného zdravotníctva, požiadavky na zdravé životné podmienky a zdravé pracovné podmienky, povinnosti fyzických osôb, fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb pri ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, výkon štátneho

zdravotného dozoru a v neposlednom rade aj sankcie za porušenie povinností na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.

Vzhľadom na šírku problematiky je potrebné aj k navrhovanému zákonu o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia vydať viacero vykonávacích všeobecne záväzných právnych predpisov.

Návrh zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia nepredpokladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, rozpočty obcí alebo rozpočty vyšších územných celkov.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná.

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI
právneho predpisu
s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie

1. Predkladateľ právneho predpisu:

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

2. Názov návrhu právneho predpisu:

Návrh zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

3. Problematika návrhu právneho predpisu:

a) je upravená v práve Európskych spoločenstiev:

- primárnom

- Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (EURATOM), články 31 až 37,
- Zmluva o založení európskeho spoločenstva (Hlava XIX Životné prostredie)
- Zmluva o založení Európskeho spoločenstva v znení z Nice, čl. 2, čl. 3, čl. 30, čl. 153 a čl. 157

- sekundárnom,

- Smernica Rady 90/641/Euratom zo 4. decembra 1990 o prevádzkovej ochrane externých pracovníkov vystavených riziku pôsobenia ionizujúceho žiarenia počas ich činnosti v kontrolovaných pásmach (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 1),
- Smernica Rady 92/3 EURATOM z 3. februára 1992 o dozore a kontrole preprav rádioaktívneho odpadu medzi členskými krajinami vrátane preprav do a mimo Spoločenstva, (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 15/zv. 2),
- Smernica Rady 89/618 EURATOM z 27. novembra 1989 o informovaní verejnosti a prijatých opatreniach na ochranu zdravia v prípade radiačnej havárie, (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 15/zv. 1),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorou sa zrušuje smernica 76/160/EHS
- Smernica Rady 76/160/EHS z 8. decembra 1975 o kvalite vody určenej na kúpanie
- Smernica Rady 98/83/ES z 3. novembra 1998 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu,
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/54/ES z 18. septembra 2000 o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s vystavením biologickým faktorom pri práci, ktorá je konsolidovanou smernicou predchádzajúcich direktív (siedma individuálna smernica v zmysle článku 16 ods.1 smernice 89/391/ EHS),
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES z 29. apríla 2004 o ochrane pracovníkov pred rizikami spojenými s expozíciou karcinogénom a mutagénom pri práci (šiesta individuálna smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS),
- Smernica Komisie 2000/39/ES, ktorou sa ustanovuje prvý zoznam smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci na vykonanie

- smernice Rady 98/24/ES o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci,
- Smernica Komisie 91/322/EHS o stanovovaní indikačných limitných hodnôt implementáciou smernice Rady 80/1107/EHS o ochrane pracovníkov pred rizikami spôsobenými ohrozením chemickými, fyzikálnymi a biologickými faktormi pri práci,
 - Smernica Komisie 2006/15/ES zo 7. februára 2006, ktorou sa ustanovuje druhý zoznam smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci na implementáciu smernice Rady 98/24/ES a ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 91/322/EHS a 2000/39/ES (Ú. V. EÚ L 038, 9.2.2006),
 - Smernica Rady 98/24/ES zo 7. apríla 1998 o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci (štrnásť samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS),
 - Smernica Rady 83/477/EHS z 19. septembra 1983 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (druhá samostatná smernica v zmysle článku 8 smernice 80/1107/EHS),
 - Smernica 2003/18/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. marca 2003, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 83/477/EHS o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci,
 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/40/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách týkajúcich sa vystavenia pracovníkov rizikám vyplývajúcim z fyzikálnych činidiel (elektromagnetické polia) (18. individuálna smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. V. EÚ, 05/zv. 5),
 - Smernica Rady 2003/10/ES zo 6. februára 2003 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách, pokiaľ ide o vystavenie pracovníkov rizikám vyplývajúcim z fyzikálnych faktorov (hluk) (Ú. V. EÚ L 042, 15. 2. 2003, s. 38 – 44),
 - Smernica Rady 2002/44/ES z 25. júna 2002 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách vyplývajúcich z vystavenia pracovníkov rizikám vzniknutým pôsobením fyzikálnych faktorov (vibrácie) (Ú. V. ES L 177, 6.7.2002),
 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/25/ES z 5. apríla 2006 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách týkajúcich sa vystavenia pracovníkov rizikám vyplývajúcim z fyzikálnych faktorov (umelé optické žiarenie) (19. samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. V. EÚ, .../zv. ..),
 - Smernica Rady 90/269/EHS z 29. mája 1990 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami, najmä ak existuje nebezpečenstvo poškodenia bedrovej chrbtice pracovníkov (štvrtá samostatná smernica v zmysle článku 16 (1) smernice 89/391/EHS),
 - Smernica Rady 74/556/EHS zo 4. júna 1974, ktorou sa stanovujú podrobnosti o prechodných opatreniach týkajúcich sa činností, ktoré súvisia s obchodovaním a distribúciou toxických výrobkov, a činností, ktoré zahŕňajú odborné využitie takýchto výrobkov, vrátane činností sprostredkovateľov,
 - Smernica Rady 76/768/EHS z 27. júla 1976 o aproximácii práva členských štátov v oblasti kozmetických výrobkov v znení jej ďalších noviel ,

- Smernica Komisie 95/17/ES z 19. júna 1995, ktorou sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania smernice Rady 76/768/EHS, pokiaľ ide o neuvedenie jednej alebo viacerých zložiek v zozname, ktorým sa označujú kozmetické výrobky.

b) nie je upravená v práve Európskej únie:

- primárnom

je upravená v práve Európskej únie:

- sekundárnom

- Smernica Rady 96/29/EURATOM z 13. mája 1996, ktorá stanovuje základné bezpečnostné normy ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľstva pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 2),
- Smernica Rady 97/43 EURATOM z 30. júna 1997 o ochrane zdravia jednotlivcov pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia vo vzťahu k lekárskej expozícii. (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 15/zv. 3.),
- Smernica Rady 2003/122/EURATOM z 22.12.2006 o kontrole zapečatených zdrojov vysoko rádioaktívneho žiarenia a zdrojov zvyškového odpadu (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 15/zv. 7.).

c) 1. Pokiaľ ide o smernicu 76/160/EHS z 8.12. 1975 je obsiahnutá v judikatúre Súdneho dvora Európskych spoločenstiev : napr. C-26/04 Komisia proti Španielsku, C-278/01 Komisia proti Španielsku, C-272/01 Komisia proti Portugalsku, C-427/00 Komisia proti Spojenému kráľovstvu, C-268/00 Komisia proti Holandsku, C-307/98 Komisia proti Belgicku, C-198/97 Komisia proti Nemecku; nie je obsiahnutá v judikatúre súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev.

2. Pokiaľ ide o smernice 76/768/EHS z 27. júla 1976 a Smernicu Komisie 95/17/ES z 19. júna 1995 je obsiahnutá v judikatúre Súdneho dvora Európskych spoločenstiev : rozhodnutie Súdneho dvora ES vo veci Delhaize and Le Lion v. Promalvin and AGE Bodegas Unidas. C-47/90,
- rozhodnutie Súdneho dvora ES vo veci Buet v Ministère Public C-382/87,
 - rozhodnutie súdneho dvora ES vo veci Parfumerie-Fabric 4711 v. Provide. C-150/88.

4. Záväzky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii:

- a) problematika návrhu nariadenia je prioritou politicko-právnych dokumentov Európskej únie / Európskeho spoločenstva
- problematika ochrany zdravia ľudí patrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v článku 70 Európskej dohody o pridružení a patrí medzi priority odporúčané v Bielej knihe Komisie Európskych spoločenstiev.
- b) - v negociačnej pozícii ku kapitole 13 – Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci prevzala Slovenská republika záväzok akceptácie acquis v kapitole Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci.

c) lehota na prebratie

- Smernice Rady 90/641/Euratom bola 31. decembra 1993,
- Smernice Rady 92/3 EURATOM bola 1. január 1994,
- Smernice Rady 89/618 EURATOM bola 27. november 1991,
- Smernice Rady 96/29/EURATOM bola 13. máj 2000,
- Smernice Rady 97/43 EURATOM bola 13. máj 2000,
- Smernice Rady 2003/122/EUROATOM bola 31. december 2005,
- Smernica EP a Rady 2006/7/ES bude do 24.3.2008
- Smernica Rady 76/170/EHS bola 1. máj 2004
- Smernica Rady 98/83/ES bola tiež 1. mája 2004
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/54/ES nie je uvedená
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES nie je uvedená
- Smernica Komisie 2000/39/ES bola 5.5.2001
- Smernica Komisie 91/322/EHS bola 31.12.1993
- Smernica Komisie 2006/15/ES je 9.8.2007
- Smernica Rady 98/24/ES bola 5.5.2001
- Smernica Rady 83/477/EHS bola 1.1.1987
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/18/ES bola 15.4.2006
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/40/ES je 30.4.2008
- Smernica Rady 2003/10/ES bola 15.2.2006
- Smernica Rady 2002/44/ES bola 6.7.2005
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/25/ES je 27.4.2010
- Smernica Rady 90/269/EHS bola 31.12.1992
- Smernica Rady 74/556/EHS bola 1. máj 2004
- Smernica Rady 76/768/EHS z 27. júla 1976 bola 1. mája 2004
- Smernica Komisie 95/17/ES z 19. júna 1995 bola 1 mája 2004

d) nebolo začaté konanie proti Slovenskej republike o porušení Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev podľa čl. 226 až 228 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev,

e) informácia o právnych predpisoch, v ktorých sú preberané smernice alebo rámcové rozhodnutia už prebraté spolu s uvedením rozsahu tohto prebratia:

- zákon č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čiastočne,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z. o základných bezpečnostných požiadavkách na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľov pred ionizujúcim žiarením, úplne,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky. 340/2006 Z. z. o ochrane zdravia osôb pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení, úplne,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 346/2006 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany externých pracovníkov vystavených riziku ionizujúceho žiarenia počas ich činnosti v kontrolovanom pásme, úplne,
- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 348/2006 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie kontroly vysokoaktívnych žiaričov a opustených žiaričov, úplne,
- zákon č. 541./2004 o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene niektorých zákonov, čiastočne,

- nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 252/2006 Z. z. o podrobnostiach o prevádzke kúpalísk a o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk vody na kúpanie a jej kontrolu,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.354/2006Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu;
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám v znení nariadenia vlády SR č. 629/2005 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 253/2006 Z. z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 329/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou elektromagnetickému poľu,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 338/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 658/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. Stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu alebo návrhu legislatívneho zámeru s právom Európskych spoločenstiev alebo právom Európskej únie:

úplný

6. Gestor a spolupracujúce rezorty (podľa určenia gestorských ústredných orgánov štátnej správy zodpovedných za transpozíciu smerníc a vypracovanie tabuliek zhody k návrhom všeobecne záväzných právnych predpisov a podľa návrhu na určenie zodpovednosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni k nariadeniam a rozhodnutiam európskych spoločenstiev):

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky a pokiaľ ide o Smernicu EP a Rady 2006/7/ES a Smernicu Rady 76//160/EHS v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky.

Doložka finančných, ekonomických, enviromentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie

1. Odhad dopadov na verejné financie

Návrh zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia si nevyžiada zvýšené nároky na štátny rozpočet, rozpočet obcí a vyšších územných celkov.

2. Odhad dopadov na obyvateľov, hospodárenie podnikateľskej sféry a iných právnických osôb

Návrh zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia by mal prispieť k prevencii ochorení a iných porúch zdravia a tým aj k zlepšeniu kvality života.

Návrh zákona o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia neupravuje nové povinnosti pre podnikateľské subjekty a iné právnické osoby, preto sa nepredpokladá dopad na ich hospodárenie.

3. Odhad dopadov na životné prostredie

Návrh zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia nebude mať dopad na životné prostredie.

4. Odhad dopadov na zamestnanosť

Návrh zákona o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia nepredpokladá dopad na zamestnanosť v Slovenskej republike.

5. Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Predpokladá sa pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie jednoznačnou a ucelenou úpravou požiadaviek z hľadiska ochrany verejného zdravia a jej previazanosťou na platnú právnu úpravu.

Osobitná časť

K Čl. I

K § 1

V tomto ustanovení sa vymedzuje predmet úpravy zákona. Predmet sa člení do desiatich okruhov, ktoré zákon pokrýva z hľadiska vecnej problematiky. Oblasť, ktoré návrh zákona upravuje, sú organizácia a výkon verejného zdravotníctva, vykonávanie prevencie ochorení a iných porúch zdravia, zriaďovanie a činnosť komisií na preskúšanie odbornej spôsobilosti, požiadavky na odbornú spôsobilosť a vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti, požiadavky na zdravé životné podmienky a zdravé pracovné podmienky, požiadavky na radiačnú ochranu, opatrenia orgánov štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva pri mimoriadnych udalostiach, povinnosti fyzických osôb, fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb pri ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, výkon štátneho zdravotného dozoru a sankcie za porušenie povinností na úseku verejného zdravotníctva.

K § 2

Do základných pojmov sú zaradené tie pojmy, ktoré sú najdôležitejšie pre vymedzenie problematiky upravenej zákonom a dotýkajú sa viacerých častí zákona. Do základných pojmov sú zaradené pojmy ako verejné zdravotníctvo, ktoré je definované ako systém zameraný na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, verejné zdravie, determinanty zdravia, zdravé životné podmienky a zdravé pracovné podmienky, prevencia ochorení, spôsob života. Zákon prvý krát definuje aj pandémiu a definuje ju ako rozsiahlu epidémiu s neurčitým časovým ohraničením a prakticky bez ohraničenia v mieste, pričom býva postihnuté veľké množstvo ľudí na rozsiahlom území, definuje epidemiologicky závažnú činnosť ako činnosť, ktorou sa môže pri zanedbaní postupov správnej praxe alebo nedodržaní zásad osobnej hygieny spôsobiť vznik alebo šírenie prenosného ochorenia, pre účely tohto zákona definuje napr. zamestnávateľa ako právnickú osobu alebo fyzickú osobu, ktorá zamestnáva fyzické osoby v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných pracovných vzťahoch, ako aj právnickú osobu a fyzickú osobu, u ktorej sa uskutočňuje praktické vyučovanie žiakov a študentov. Zákon pre oblasť radiačnej ochrany definuje pojmy, ktoré sú dôležité z hľadiska ochrany zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia. Definuje napríklad lekárske ožiarenie ako ožiarenie pacientov v súvislosti s určením ich diagnózy alebo liečby alebo pacientov, ktorí sa dobrovoľne zúčastňujú na lekárskejších alebo biomedicínskych výskumných programoch, rádioaktívnu látku, rádioaktívnu kontamináciu, kontrolované pásmo, externého dodávateľa a pod.

K § 3

Toto ustanovenie upravuje organizáciu a výkon verejného zdravotníctva a ustanovuje, že orgánmi verejného zdravotníctva sú Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“), regionálne úrady verejného zdravotníctva, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a Slovenská informačná služba.

Z toho dôvodu, že ochrana, podpora a rozvoj verejného zdravia je vecou každého jednotlivca a inštitúcie, zákon definuje aj partnerov pre spoluprácu orgánov verejného zdravia pri plnení ich úloh. Orgány verejného zdravotníctva spolupracujú pri plnení svojich úloh

s ústrednými orgánmi štátnej správy a miestnymi orgánmi štátnej správy, obcami a samosprávnymi krajinami, školami a vedecko-výskumnými inštitúciami ako aj s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, ďalej s poisťovňami a v neposlednom rade aj s medzinárodnými organizáciami a právnickými osobami založenými podľa osobitných predpisov. Pri plnení úloh na zabezpečenie zdravých pracovných podmienok spolupracujú s orgánmi štátnej správy v oblasti inšpekcie práce.

K § 4

Ministerstvo zdravotníctva ako ústredný orgán štátnej správy na úseku zdravotníctva podľa tohto zákona určuje zásadné smery a priority štátnej zdravotnej politiky na úseku verejného zdravia, koordinuje spoluprácu ústredných orgánov štátnej správy ako aj medzinárodnú spoluprácu na úseku verejného zdravia, je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodoval úrad verejného zdravotníctva, pripravuje všeobecne záväzné právne predpisy na úseku verejného zdravotníctva a zriaďuje národné referenčné centrá ako špecializované pracoviská na zabezpečenie špecializovaných činností pre úsek verejného zdravia. Zákon v § 12 ods. 7 zveruje ministerstvu právo nariaďovať opatrenia na ochranu Slovenskej republiky pred zavlečením prenosných ochorení.

K § 5

Úrad verejného zdravotníctva i naďalej ostáva ako zdravotníctva rozpočtová organizácia štátu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva. Zákon opätovne zavádza tradične zaužívanú a vo verejnosti známou funkciu hlavného hygienika Slovenskej republiky najmä z toho dôvodu, že predstaviteľ zariadenia verejného zdravotníctva svojou náplňou činnosti, a kvalifikačnými predpokladmi na vykonávanie tejto funkcie nezodpovedá iba výkonu funkcií „riaditeľa“ zariadenia.

Zákon podrobne ustanovuje náplň činnosti úradu verejného zdravotníctva, ktorá spočíva jednak vo vypracúvaní návrhov zásadných smerov a priorít štátnej zdravotnej politiky na úseku verejného zdravia, vykonávaní štátnej správy na úseku verejného zdravia, plnení úlohy v oblasti radiačnej ochrany, v oblasti kozmetických výrobkov a podobne. Zákon ukladá úradu verejného zdravotníctva povinnosti informovať členské štáty Európskej únie a Európsku komisiu o vydaných povoleniach vo vybraných oblastiach ako aj povinnosť žiadať Európsku komisiu o stanoviská k otázkam, vymedzeným v zákone.

K § 6

Výkon štátnej správy na úseku verejného zdravia zákon zveruje regionálnym úradom verejného zdravotníctva, ako prvostupňovým správnym orgánom. Regionálne úrady verejného zdravotníctva sú zdravotnícke rozpočtové organizácie štátu zapojené finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva. Sídla a územné obvody zostávajú nezmenené a sú usporiadané tak, ako to vyplýva z prílohy č. 1 zákona. Zákon obdobne ako pre úrad verejného zdravotníctva zavádza opätovne funkciu hlavného hygienika, tak aj pre výkon štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva v rámci regionálneho úradu verejného zdravotníctva zavádza funkciu regionálneho hygienika. Vnútornú organizáciu regionálnych úradov verejného zdravotníctva schvaľuje úrad verejného zdravotníctva.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva vykonávajú na prvom stupni štátnu správu na úseku verejného zdravia, nariadovaním opatrení, vydávaním rozhodnutí, povolení a pod. významnou mierou zasahuje do práv a povinností nositeľom práv a povinností pri vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok a zdravých pracovných podmienok. Ďalej sa regionálne úrady podieľajú na riešení národných a medzinárodných programov významných pre verejné zdravia a vykonáva vedecký výskum v tejto oblasti.

Zákon rozširuje právomoci vybraných regionálnych úradov najmä pre oblasť radiačnej ochrany a pre zabezpečenie rýchlosti, hospodárnosti a operatívnosti niektorých úloh na úseku ochrany, podpory a rozvoji verejného zdravia regionálne úrady verejného zdravotníctva v sídle krajov odborne a metodicky vedú a koordinujú činnosti regionálnych úradov verejného zdravotníctva v kraji, zriaďujú komisie na preskúšanie osôb na získanie niektorých druhov osvedčení o odbornej spôsobilosti na výkon činností a zabezpečujú laboratórne činnosti pre úrady verejného zdravotníctva v kraji.

K § 7

Zákon v tomto ustanovení upravuje problematiku výkonu verejného zdravotníctva orgánmi verejného zdravotníctva, ktoré sú konštituované mimo rezortu zdravotníctva. Štátnu správu na úseku verejného zdravotníctva mimo rezortu zdravotníctva vykonávajú orgány, ustanovené v § 3. Toto navrhované ustanovenie by malo odstrániť niektoré kompetenčné spory, ktoré medzi orgánmi verejného zdravotníctva vznikli zákonom č. 126/2006 Z. z. najmä na úseku radiačnej ochrany.

K § 8

Zákon v tomto ustanovení upravuje problematiku zriaďovania a činnosti národných referenčných centier ako špecializovaných pracovísk, zabezpečujúcich nadstavbovú a konečnú laboratórnu diagnostiku a overovanie laboratórnych výsledkov, expertízne činnosti a pod. Zriaďované sú v rámci úradov verejného zdravotníctva ministerstvom na základe žiadosti a za predpokladu, že toto pracovisko bude dostatočne personálne a materiálo-technicky vybavené. Zákon upravuje doklady, ktoré musia byť k žiadosti o zriadenie takéhoto pracoviska priložené. Zákon počíta aj so skutočnosťou, že môže dôjsť ku zrušeniu takéhoto pracoviska a to v prípade, ak prestane spĺňať podmienky, na základe ktorých bolo zriadené, resp. že vyjde najavo, že žiadateľ uviedol v žiadosti nepravdivé údaje; národné referenčné centrum zanikne súčasne so zrušením úradu, ktorý o jeho zriadenie požiadal. Pri zriaďovaní národného referenčného centra sa nepostupuje podľa správneho poriadku (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní).

K § 9

Zákon ustanovuje pre potreby monitorovania radiačnej situácie na území Slovenskej republiky radiačnú monitorovaciu sieť, ako technicky, odborne a personálne riadenú sústavu, odborne a personálne vybavených odborných pracovísk, ktoré sú organizačne prepojené pre potreby monitorovania radiačnej situácie na území Slovenskej republiky.

Táto sieť sa vytvára za účelom zabezpečovania merania určených veličín v určených zložkách životného prostredia, hodnotenie ožiarenia obyvateľstva, získavania údajov o rádioaktívnej kontaminácii životného prostredia, ktoré budú slúžiť ako podklad pre systematické usmerňovanie ožiarenia obyvateľstva.

K § 10

Zákon novým a moderným spôsobom poníma úlohy úradov verejného zdravotníctva, súvisiace s prevenciou ochorení a iných porúch zdravia.

Úrady verejného zdravotníctva sa v rámci prevencie ochorení a iných porúch zdravia zúčastňujú na príprave a riešení celospoločenských ako aj regionálnych programov podpory, ochrany a rozvoja verejného zdravia, plnia špecializované úlohy v oblasti verejného zdravotníctva, posudzujú návrhy na jednotlivé činnosti z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom a vykonávajú taktiež výchovu spoločnosti ku zdraviu, predovšetkým v rámci poradní zdravia.

K § 11

Úrady verejného zdravotníctva okrem práv a povinností, ktoré im vyplývajú z postavenia orgánov štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva, plnia aj ďalšie, špecializované úlohy, súvisiace s ochranou, podporou a rozvojom verejného zdravia. Ide najmä o zhromažďovanie základných údajov v oblasti verejného zdravia, objektivizáciu faktorov životného a pracovného prostredia, monitorovanie vzťahu determinantov zdravia a verejného zdravia, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva a jeho skupín vo vzťahu k životným podmienkam a pracovných podmienkam, vykonávanie hodnotenia ich dopadov na zdravie. Výstupy z týchto špecializovaných úloh sú využiteľné napr. pri ustanovovaní limitov a hodnôt prípustnej záťaže organizmu faktormi životného a pracovného prostredia, pri posudkovej činnosti orgánov na ochranu zdravia, pri poradenskej činnosti a pod.

K § 12

Zákon ustanovuje opatrenia na predchádzanie ochoreniam, ktoré delí na opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení, iných hromadne sa vyskytujúcich ochorení a iných porúch zdravia, ochorení podmienených prácou ako aj na predchádzanie vzniku ochorení a iných porúch zdravia v dôsledku ožiarenia ionizujúcim žiarením. Ide o opatrenia, ktoré nariaďujú spravidla regionálne úrady verejného zdravotníctva ako jednu z úloh na úseku prevencie ochorení a na obmedzenie ich výskytu. Právo nariadiť opatrenia na ochranu Slovenskej republiky pred zavlečením prenosných ochorení zákon zveruje ministerstvu a tiež z dôvodu špecificity týchto opatrení v § 60 ods. 2 ustanovuje, že na nariadenie týchto opatrení sa nevzťahuje konanie podľa správneho poriadku (zákon č. 71/1967 Zb.). Aby sa dosiahol predpokladaný účinok podľa tohto ustanovenia nariadených opatrení, zákon v § 51 a § 52 ustanovuje povinnosť fyzickým osobám, fyzickým osobám-podnikateľom a právnickým osobám plniť takto nariadené opatrenia.

K § 13

Posudková činnosť je ďalšou veľmi významnou úlohou orgánov verejného zdravotníctva na úseku prevencie ochorení a iných porúch zdravia, nakoľko v rámci tejto činnosti je možné významnou mierou zabrániť negatívnemu ovplyvňovaniu životných a pracovných podmienok. Z uvedeného dôvodu zákon výslovne ukladá v § 52 ods. 1 písm. b) fyzickým osobám-podnikateľom a právnickým osobám povinnosť predkladať takéto

opatrenia na posúdenie a do času kladného posúdenia zdržať sa vykonávania posudzovaných opatrení alebo činností.

V rámci posudkovej činnosti orgány verejného zdravotníctva posudzujú predložené návrhy, či ich realizáciou nepríde k negatívnemu ovplyvňovaniu verejného zdravia. Návrhy, ktoré je potrebné takto posúdiť, sú taxatívne vymenované v citovanom ustanovení. Zákon ustanovuje aj podklady, ktoré musia byť k návrhu na posúdenie predložené, ale dáva možnosť orgánu verejného zdravotníctva, ktorý predložený návrh z hľadiska jeho možného vplyvu na zdravie posudzuje, aby si vyžiadal aj ďalšie podklady, potrebné pre objektívne zistenie skutkového stavu, potrebného na rozhodnutie vo veci. Zákon dáva možnosť orgánu verejného zdravotníctva, ktorý posudzuje návrh na umiestnenie a výstavbu jadrového zariadenia, aby z dôvodu zvláštnej dôležitosti tento návrh mohol posúdiť v lehote 60 dní, ktorú môže predĺžiť ešte o ďalšie dva mesiace, o čom však musí žiadateľ a bezodkladne informovať.

Posudky, ktoré orgány verejného zdravotníctva v rámci posudkovej činnosti vydávajú, sú rozhodnutiami podľa správneho poriadku (zákon č. 71/1967 Zb.) až na prípady ustanovené v ods. 3, podľa ktorého orgány verejného zdravotníctva k predkladaným návrhom vydávajú záväzné stanoviská v súlade s ustanoveniami stavebného zákona.

Zákon pamätá aj na prípady, ktoré nie sú v zákone taxatívne vymedzené, ale ich posúdenie z hľadiska možného vplyvu na zdravie môže byť dôležité a preto ustanovuje, že aj tieto návrhy môžu byť posúdené, ale výsledkom takéhoto posúdenia nie je individuálny správny akt.

K § 14

Na úradoch verejného zdravotníctva sa zriaďujú poradne zdravia, prostredníctvom ktorých úrady plnia dôležitú úlohu pri prevencii ochorení a iných porúch zdravia. Zákon ustanovuje, že ich cieľom je znižovanie výskytu zdravotných rizík prostredníctvom poradenstva, zameraného na pozitívnu zmenu spôsobu života ako aj prostredníctvom vyhľadávania rizikových faktorov rôznych druhov ochorení.

K § 15

Znenie paragrafu upravuje zriaďovanie komisií na preskúšanie odbornej spôsobilosti osôb, ktoré musia získať osvedčenie o odbornej spôsobilosti na činnosti, uvedené v § 16. Všetky regionálne úrady verejného zdravotníctva zriaďujú komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, t. j. činností, pri ktorých je vysoké riziko vzniku a šírenia hromadných prenosných ochorení, regionálne úrady v sídle existujúcich krajov zriaďujú komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti pre prácu s jedmi, a na nákup a predaj a spracovávanie húb a úrad verejného zdravotníctva zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti, vyplývajúcej zo zisťovania faktorov v životnom a v pracovnom prostredí ako aj na činnosti vedúce k ožiareniu a hodnotenie zdravotných rizík.

K § 16

Zákon v § 52 ods. 1 písm. k) ustanovuje, že fyzické osoby-podnikatelia a právnické osoby sú povinné zabezpečiť, aby určený druh práce vykonávali iba osoby zdravotne a odborne spôsobilé. Zákon v tomto paragrafe ustanovuje okruhy činností, pre ktoré je možné získať osvedčenie o odbornej spôsobilosti, dosiahnuté školské vzdelanie pre určitý

okruh činností ako aj dĺžku praxe. Uvedenú problematiku rieši aj z pohľadu uchádzača o výkon vybraných činností z členského štátu Európskej únie.

K § 17

Zásadným predpokladom prevzatia a implementácie Smernice Rady 98/83/ES z 3.11.1998 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu je, aby upravenie požiadaviek na kvalitu pitnej vody, jej ochranu, monitorovanie bolo zakotvené v záväznom právnom predpise.

Zákon ustanovuje, že ak nie je možné zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou inak a nehrozí ohrozenie zdravia ľudí, môže orgán verejného zdravotníctva povoliť výnimku na použitie vody, ktorá nespĺňa limity ukazovateľov kvality pitnej vody a to len v prípade, ak nejde o vodu balenú do spotrebiteľského balenia; výnimku však nemožno povoliť, ak ide o vodárenské zdroje na zásobovanie pitnou vodou, ktoré poskytujú menej ako 10 m³ pitnej vody za deň.

Z dôvodov ochrany zdravia ako aj predchádzanie ochoreniam zákon dáva možnosť regionálnemu úradu verejného zdravotníctva aj z vlastného podnetu rozšíriť rozsah a početnosť vykonávaných kontrol pri vodárenskom zdroji na zásobovanie pitnou vodou.

K § 18

Zákon v tomto paragrafe ustanovuje, že výrobky určené na styk s pitnou vodou sú najmä výrobky používané na zachytávanie, úpravu, akumuláciu, dopravu, meranie a odber množstva pitnej vody a tiež že tieto výrobky musia byť vyrobené v súlade so správnou výrobnou praxou.

K § 19

Zákon akceptuje požiadavky Smernice Rady 76/160/EHS z 8. decembra 1975, ktorá rámcovo upravuje požiadavky na vodu na kúpanie. Plnením ustanovených povinností sa sleduje, aby boli vytvorené priaznivé podmienky na rekreáciu, posilňovanie zdravia ľudí a predchádzaniu ochoreniam. Predpokladom ochrany zdravia na kúpaliskách je zabezpečenie vyhovujúcej kvality vody. Zákon odstraňuje nejasnosti v otázkach zodpovednosti za prírodné kúpalisko tým, že v prípade bezplatného využívania prírodného kúpaliska ustanovuje, že osobou povinnou plniť ustanovenia tohto zákona je vlastník pozemku, na ktorom sa nachádza vodná plocha. Tiež taxatívne vymenúva povinnosti prevádzkovateľov kúpalísk, ktoré je potrebné plniť na zabránenie vzniku a šíreniu prenosných ochorení, ktoré by sa mohli nesprávnym prevádzkovaním kúpaliska vyskytnúť.

K § 20

Navrhovanou právnou úpravou sa sleduje, aby budovy a ich vnútorné prostredie zodpovedali požiadavkám na zabezpečenie zdravých životných podmienok a to už v štádiu ich navrhovania. Požiadavky na tepelno-vlhkostnú mikroklimu, vetranie a vykurovanie ako aj osvetlenie a preslnenie musia byť v súlade s fyziologickými potrebami človeka a nesmú pre organizmus znamenať zbytočnú záťaž. Z uvedenému vyplýva aj požiadavka, že v novonavrhovaných budovách sa trvalé dopĺňanie denné osvetlenia svetlom zo zdrojov umelého osvetlenia nesmie zriaďovať.

K § 21

Zákon počíta s tým, že aktuálna spoločenská situácia si vyžaduje aj výstavbu bytov nižšieho štandardu a ubytovacích zariadení, ktoré však tiež musia zodpovedať minimálnym požiadavkám tak, aby negatívne neovplyvňovali zdravie užívateľov. Vypracovaný prevádzkový poriadok má zabezpečiť, aby prevádzka najmä v ubytovacích zariadeniach zodpovedala hygienickým požiadavkám.

K § 22

Zákon vychádza z požiadavky, že k rozvoju zdravia je potrebné vytvárať priestory, v ktorých je možné uskutočňovať rôzne športové a telovýchovné podujatia. Tieto zariadenia však nesmú prevádzkou svoje okolie obťažovať (napr. hlukom, prachom a pod.) a tiež nesmú svojim vybavením ohrozovať zdravie užívateľov.

K § 23

Medzi zariadenia starostlivosti o ľudské telo podľa tohto zákona patria kaderníctva, holičstvá, kozmetiku, manikúru, pedikúru, soláriá, sauny, tetovacie salóny, zariadenia, v ktorých sa poskytujú regeneračné a rekondičné služby. Keďže ide o zariadenia, pri prevádzke ktorých dochádza ku kontaktu s ľudským telom, je bezpodmienečne nutné, aby prevádzka týchto zariadení bola zabezpečená tak, aby v nich nedochádzalo ku vzniku a prípadne šíreniu prenosných ochorení. V týchto zariadeniach môžu byť zamestnané len osoby s predpísanou odbornou spôsobilosťou a veľký dôraz sa musí klásť aj na používané pracovné postupy a pracovné nástroje, ktoré nesmú byť zdrojom ohrozenia zdravia. Preto zákon pamätá aj na také zákazy, ako napr. zákaz manipulovania s jazvami, materskými znamienkami a pod.

K § 24

Zákon ustanovuje, ktoré zariadenia patria medzi zariadenia pre deti a mládež. Ustanovuje, že sú to zariadenia, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie, domovy sociálnych služieb pre deti a zariadenia, v ktorých sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately. Zákon ustanovuje, že tieto zariadenia sa smú zriaďovať iba vo vhodnom prostredí, ktoré je chránené pred hlukom, prachom a inými zdrojmi znečistenia tak, aby bola zabezpečená starostlivosť o deti a mládež na čo možno najvyššej úrovni z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja ich zdravia. Smernica Európskej únie túto problematiku neupravuje.

Zákon prvý krát upravuje povinnosti aj pre tie fyzické osoby-podnikateľov a právnické osoby, ktoré sú oprávnené prevádzkovať živnosť starostlivosti o deti a mládež.

K § 25

Zotavovacím podujatím sa v zmysle tohto zákona je organizovaný pobyt najmenej piatich detí a mládeže do 18 rokov veku na čas dlhší ako štyri dni, ktorého účelom je rekreácia detí a mládeže, posilnenie ich zdravia a zvýšenie telesnej zdatnosti. Zákon ustanovuje povinnosti organizátora takéhoto zotavovacieho podujatia v tom zmysle, aby toto podujatie plnilo svoje poslanie, a to posilnenie zdravia detí a mládeže.

K § 26

Tento zákon upravuje aj problematiku stravovacích služieb pre rôzne skupiny obyvateľstva prostredníctvom zariadení spoločného stravovania. Ide o zariadenia, ktoré poskytujú stravovacie služby spojené s výrobou, prípravou a podávaním pokrmov alebo nápojov a ustanovuje, že tieto služby možno poskytovať len v zariadeniach, ktoré spĺňajú požiadavky na stavebno-technické riešenie, priestorové usporiadanie, vybavenie, vnútorné členenie a na prevádzku.

Zákon upravuje povinnosť, že zariadenia spoločného stravovania určeného pre deti a mládež sú povinné pri voľbe stravy vychádzať z vekových potrieb stravovanej skupiny, prihliadať na vhodný výber surovín, ročné obdobie, čas, keď sa má poskytovať stravovanie a ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť zdravotných stav stravovaných detí a mládeže.

K § 27

Zákon ustanovuje, že prevádzkovatelia zdrojov hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí sú povinní zabezpečiť, aby expozícia obyvateľov a ich prostredia takémuto hluku a vibráciám bola čo najnižšie a neprekročila prípustné hodnoty pre deň, večer a noc. Ochrana vnútorného prostredia budov pred hlukom, infrazvukom a vibráciami zo životného prostredia musí byť zabezpečená už pri ich navrhovaní, výstavbe alebo rekonštrukcii. Prípustné hodnoty ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý bude vydaný na vykonanie tohto zákona.

K § 28

Zákon ustanovuje, že prevádzkovatelia zdrojov elektromagnetického žiarenia sú povinní zabezpečiť, aby expozícia obyvateľov tomuto žiareniu bola na úrovni limitných hodnôt tak, ako budú ustanovené vo vykonávacom predpise, ktorý bude vydaný na vykonanie tohto zákona.

K § 29

Zákon ustanovuje, že prevádzkovatelia umelých zdrojov ultrafialového, infračerveného, laserového alebo iného optického žiarenia sú povinní zabezpečiť, aby expozícia obyvateľov a ich prostredia týmto zdrojom neprekročila limitné hodnoty, ktoré budú ustanovené vo vykonávacom predpise, ktorý bude vydaný na vykonanie tohto zákona.

K § 30

V tomto ustanovení sú rozpracované povinnosti zamestnávateľa v ochrane zdravia, pri práci v rámci realizácie ochranných opatrení, ktorých súčasťou je aj zabezpečenie výkonu lekárskeho preventívneho prehliadok. Lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci sa realizujú na náklady zamestnávateľa pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do druhej, tretej a štvrtej kategórie rizika. Frekvencia lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci závisí od kategórie prác a to u rizikových prác je to jedenkrát ročne. U druhej kategórie je frekvencia raz za tri roky. Ďalej sa ustanovuje, že v prípade zistenia závažných zmien faktorov práce z hľadiska rizika nariadi regionálny úrad verejného zdravotníctva vykonanie mimoriadnej lekárskej preventívnej prehliadky. Ďalej sú určené špecializácie

lekárov, ktorí výkon lekárskeho prehliadok môžu vykonávať v tíme pracovnej zdravotnej služby. Na základe výsledku lekárskej preventívnej prehliadky, lekár musí vypracovať lekárske posudok s náležitosťami uvedenými v tomto ustanovení, odovzdá ho zamestnávateľovi a kópiu dá zamestnancovi a zmluvnému lekárovi.

K § 31

V tomto ustanovení sú uvedené jednotlivé kategórie prác podľa miery výskytu rizikových faktorov v pracovnom prostredí. Práce sú rozdelené podľa kritérií do štyroch kategórií. Kategórie práce tri a štyri sú určené ako rizikové práce. Návrhy na určenie rizikových prác predkladá zamestnávateľ regionálnemu úradu, ktorý zhodnotí tento návrh a vydá rozhodnutie. Ďalej sú ustanovené povinnosti zamestnávateľa viesť evidenciu o zamestnancoch, ktorí vykonávajú rizikovú prácu a vypracovávať každoročne o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a opatreniach na zníženie rizika príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva.

K § 32

Zákon ustanovuje, že zamestnávateľ, ktorý prevádzkuje zdroje hluku je povinný zabezpečiť také opatrenia, ktoré v najnižšej možnej miere znížia expozíciu zamestnancov hluku v súlade s osobitným predpisom. Osobitným predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku, ktoré je v súlade so Smernicou 2003/10/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 6. februára 2003 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách, pokiaľ ide o vystavenie pracovníkov rizikám vyplývajúcim z fyzikálnych faktorov (hluk).

Súčasne je zamestnávateľ povinný zabezpečiť ochranu zdravia a bezpečnosti zamestnancov. V prípade, ak by mohlo používanie osobných ochranných pracovných pomôcok spôsobiť väčšie riziko pre zdravie a bezpečnosť zamestnancov, môže orgán verejného zdravotníctva povoliť výnimku na ich používanie. Zamestnávateľ svoju žiadosť o takúto výnimku musí riadne zdôvodniť a orgán verejného zdravotníctva, ktorý o výnimke rozhodne, musí túto skutočnosť prerokovať aj s príslušným inšpektorátom práce.

K § 33

Zákon ustanovuje, že zamestnávateľ, ktorý používa alebo prevádzkuje zariadenia, ktoré sú zdrojom vibrácií, je povinný zabezpečiť v súlade s osobitným predpisom opatrenia na zníženie miery expozície zamestnancov vibráciám na najnižšiu možnú mieru. Osobitným predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám, ktoré je v súlade so Smernicou 2002/44/ES Európskeho parlamentu a rady z 25. júna 2002 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách vyplývajúcich z vystavenia pracovníkov rizikám vzniknutým pôsobením fyzikálnym faktorom (vibrácie).

Súčasne je zamestnávateľ povinný zabezpečiť ochranu zdravia a bezpečnosti zamestnancov. Zákon upravuje podmienky udelenia výnimky na vykonanie opatrení na zníženie expozície vibráciám; žiadosť zamestnávateľa o udelenie výnimky musí byť riadne odôvodnená a orgán

verejného zdravotníctva pri rozhodovaní o udelení výnimky musí túto skutočnosť prerokovať aj s príslušným inšpektorátom práce.

K § 34

Zákon ustanovuje, že zamestnávateľ, ktorý používa alebo prevádzkuje zdroj elektromagnetického žiarenia, je povinný zabezpečiť v súlade s osobitným predpisom také opatrenia, ktoré vylúčia alebo znížia expozíciu zamestnancov a obyvateľov na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú úroveň a zabezpečia ochranu zdravia a bezpečnosti zamestnancov. Osobitným predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 329/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou elektromagnetickému poľu, ktoré je v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/40/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych a bezpečnostných požiadavkách týkajúcich sa vystavenia pracovníkov rizikám vyplývajúcim z fyzikálnych činidiel (elektromagnetické polia) (18. individuálna smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. V. EÚ, 05/zv. 5).

K § 35

Zákon ustanovuje, že zamestnávateľ, ktorý používa alebo prevádzkuje zdroje optického žiarenia, je povinný zabezpečiť technické, organizačné a iné opatrenia, ktoré vylúčia alebo znížia expozíciu zamestnancov na úroveň prípustných hodnôt, ustanovených osobitným predpisom. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/25/ES z 5. apríla 2006 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách, týkajúcich sa vystavenia pracovníkov rizikám vyplývajúcim z fyzikálnych faktorov (umelé optické žiarenie) sa zapracováva do pripravovaného nariadenia vlády Slovenskej republiky.

K § 36

Z hľadiska ochrany zdravia zamestnancov zákon ustanovuje, že zamestnávateľ je povinný zabezpečiť dostatočné osvetlenie pracovných priestorov. Dôraz kladie na zabezpečenie denného osvetlenia a len v prípadoch, kedy nie je možné z technických, bezpečnostných alebo prevádzkových dôvodov zabezpečiť denné osvetlenie, je možné prevádzkovať pracoviská aj so združeným osvetlením, resp. bez denného osvetlenia.

K § 37

Zákon ustanovuje, že zamestnávateľ je povinný zabezpečiť pracovné podmienky zamestnancov tak, aby nebola prekračovaná únosná tepelná záťaž na pracoviskách, na ktorých nemožno dodržať prípustné hodnoty faktorov tepelno-vlnkostnej mikroklímy z dôvodu tepelnej záťaže z technológie, ako aj na iných pracoviskách za mimoriadne teplých dní a aby nebola prekračovaná prípustná záťaž chladom.

K § 38

Z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja zdravia je nevyhnutné pozornosť venovať nadmernej fyzickej, psychickej a senzorickej záťaži pri práci, obmedziť nepriaznivé účinky nadmernej fyzickej záťaže, usporiadať a vybaviť pracoviská a miesta výkonu práce v súlade s ergonomickými zásadami a požiadavkami fyziológie práce, dodržiavať smerné hodnoty pri

manipulácii s bremenami tak, ako to vyplýva z nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami, ktoré je v súlade so Smernicou Rady 90/269/EHS z 29. mája 1990 o minimálnych požiadavkách na bezpečnosť a ochranu zdravia pri ručnej manipulácii s bremenami, pri ktorej pracovníkom hrozí riziko najmä poškodenia chrbtice (štvrtá samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 1.) a dodržiavať minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky pri práci so zobrazovacími jednotkami tak, ako to vyplýva z nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami, ktoré je v súlade so Smernicou Rady 90/270/EHS z 29. mája 1990 o minimálnych požiadavkách na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci so zobrazovacími jednotkami (piata samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 1.).

K § 39

V rámci ochrany zdravia pri práci s chemickými faktormi je zamestnávateľ povinný v súlade s osobitným predpisom zabezpečiť také technické, organizačné a iné opatrenia, ktoré vylúčia expozíciu zamestnancov chemickým faktorom na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru. Osobitným predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, ktoré je v súlade so smernicou Rady 98/24/ES zo 7. apríla 1998 o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci (štrnásť samostatná smernica podľa článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 05/zv. 3)., smernicou Komisie 2000/39/ES z 8. júna 2000, ktorou sa ustanovuje prvý zoznam smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci na vykonanie smernice Rady 98/24/ES o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 05/zv. 3)., smernicou Komisie 91/322/EHS z 29. mája 1991 o stanovovaní indikačných limitných hodnôt implementáciou smernice Rady 80/1107/EHS o ochrane pracovníkov pred rizikami spôsobenými ohrozením chemickými, fyzikálnymi a biologickými faktormi pri práci (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 05/zv. 1) a smernicou Komisie 2006/15/ES zo 7. februára 2006, ktorou sa ustanovuje druhý zoznam smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci na implementáciu smernice Rady 98/24/ES a ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 91/322/EHS a 2000/39/ES (Ú. v. EÚ L 038, 9.2.2006).

K § 40

Z hľadiska ochrany zdravia je nevyhnutné také látky, ktoré sú karcinogénne alebo mutagénne technickými, organizačnými a inými opatreniami vylúčiť z pracovného procesu. Pokiaľ to nie je možné, tak je povinnosťou zamestnávateľa urobiť v súlade s osobitným predpisom také opatrenia, ktoré vylúčia alebo znížia expozíciu zamestnancov týmito látkami na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru. Osobitným predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 356/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, ktoré je v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES z 29. apríla 2004 o ochrane pracovníkov pred rizikami spojenými s expozíciou karcinogénom a mutagénom pri práci (šiesta individuálna smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391 EHS)(Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 5.).

K § 41

V rámci ochrana zdravia pri práci s azbestom zákon ustanovuje, že odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb možno vykonávať len na základe oprávnenia vydaného orgánom verejného zdravotníctva. K žiadosti je nevyhnutné pripojiť aj osvedčenie o odbornej spôsobilosti osoby, zodpovednej za dodržiavanie právnych predpisov pri prácach s azbestom podľa § 15 ods. 1 písm. a) a tiež preukázať splnenie požiadaviek, ktoré vylúčia alebo znížia expozíciu zamestnancov ako aj obyvateľov azbestu na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú úroveň. Zákon aj ukladá zamestnávateľovi povinnosť zabezpečiť v súlade s osobitným predpisom technické, organizačné a iné opatrenia, ktoré vylúčia alebo znížia expozíciu zamestnancov azbestu na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru. Osobitným predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci, ktoré je v súlade so Smernicou Rady 83/477/EHS z 19. septembra 1983 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (druhá samostatná smernica v zmysle článku 8 smernice 80/1107/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 05/zv. 1), Smernicou Rady 91/382/EHS z 25. júna 1991, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 83/477/EHS o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (druhá samostatná smernica v zmysle článku 8 smernice 80/1107/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 05/zv. 1) a Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/18/ES z 27. marca 2003, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 83/477/EHS o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 05/zv. 4).

K § 42

Zákon ustanovuje zamestnávateľovi povinnosť pri práci s biologickými faktormi v súlade s osobitným predpisom zabezpečiť také opatrenia, ktoré vylúčia alebo znížia expozíciu zamestnancov týmto faktorom na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru. Osobitným predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 338/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci, ktoré je v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/54/ES z 18. septembra 2000 o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s vystavením biologickým faktorom pri práci (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 4.).

K § 43

Zákon ustanovuje povinnosti výrobcu, dovozcu, distribútora a predajcu kozmetických výrobkov pri uvádzaní do obehu týchto výrobkov. Ustanovuje, že predajca kozmetických výrobkov je zo zákona povinný sledovať zdravotnú bezpečnosť týchto výrobkov a to aj po ich umiestnení na trh a po zistení, že kozmetický výrobok nie je bezpečný, je povinný zo zákona vykonať opatrenia, zabraňujúce prípadné poškodenie zdravia spotrebiteľa. Osobitné požiadavky ustanovuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 658/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 538/2006 Z. z. (Smernica Rady 76/768/EHS z 27. júla 1976 o aproximácii práva členských štátov v oblasti kozmetických výrobkov (Ú. v. ES L 262, 27.9.1976).

K § 44

Zákon v tomto ustanovení definuje, že každá ľudská aktivita, ktorá vedie k ožiareniu osôb umelým zdrojom ionizujúceho žiarenia alebo prírodným ionizujúcim žiarením v prípadoch, keď sa prírodné rádionuklidy spracovávajú pre ich rádioaktívne, štiepne alebo množivé charakteristiky, je činnosťou človeka, vedúcou k ožiareniu.

Zákon v tomto ustanovení aj negatívne vymedzuje, že ľudské aktivity, spojené s ožiarovaním v ohrození, sa nepovažujú za činnosti vedúce k ožiareniu. Zákon v tejto súvislosti odkazuje na osobitný predpis, ktorý ustanovuje prípady, kedy sa na činnosti vedúce k ožiareniu povolenie nevyžaduje. Osobitným predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z., ktoré je v súlade so Smernicou Rady 96/29/EURATOM z 13. mája 1996, ktorá stanovuje základné bezpečnostné normy ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľstva pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 2).

K § 45

Zákon ustanovuje, že činnosti vedúce k ožiareniu, vymedzené v tomto zákone, je možné vykonávať len na základe povolenia, vydaného príslušným orgánom verejného zdravotníctva. Pre činnosti, vedúce k ožiareniu, musí mať povinný subjekt ustanoveného odborného zástupcu, aby bolo zabezpečené dodržiavanie právnych predpisov na ochranu zdravia pri tejto činnosti. Zákon ustanovuje, kto môže byť odborným zástupcom, aké podmienky musí pre túto činnosť spĺňať. Povolenie na činnosti vedúce k ožiareniu príslušný orgán verejného zdravotníctva vydá žiadateľovi, ktorý predloží doklady, taxatívne vymenované v zákone. Po získaní povolenia držiteľ takéhoto povolenia je povinný plniť povinnosti, vymedzené v ods. 25 tohto ustanovenia. Ide hlavne o povinnosti, ktorých plnenie má zabezpečiť radiačnú ochranu dotknutých subjektov. Plnenie týchto povinností vyplýva aj z nariadení vlády Slovenskej republiky a to cit. 345/2006 Z. z., ďalej 340/2006 Z. z. o ochrane zdravia osôb pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarovaní, ktoré je v súlade so Smernicou rady 97/43/EURATOM z 30. júna 1997 o ochrane zdravia jednotlivcov pred účinkami ionizujúceho žiarenia na lekárske účely, ktorou sa zrušuje smernica 84/466 Euratom (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 15/zv. 3.), č. 348/2006 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie kontroly vysokoaktívnych žiaričov a opustených žiaričov, ktoré je v súlade so Smernicou Rady Európskych spoločenstiev 2003/122/Euratom z 22.12.2003 o kontrole zapečatených zdrojov vysoko rádioaktívneho žiarenia a zdrojov zvyškového žiarenia (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 15/zv. 7.) a č. 346/2006 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany externých pracovníkov vystavených riziku ionizujúceho žiarenia počas ich činnosti kontrolovanom pásme, ktoré je v súlade so Smernicou Rady 1990/641/Euratom zo 4. decembra 1990 o prevádzkovej ochrane externých pracovníkov vystavených riziku pôsobenia ionizujúceho žiarenia počas ich činnosti v kontrolovaných pásmach (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 1.). Príslušný orgán verejného zdravotníctva môže vydané povolenie aj zrušiť alebo pozmeniť a to na základe dôvodov, uvedených v zákone. Jedným z dôvodov zrušenia je aj porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov, súvisiacich s touto činnosťou zo strany držiteľa povolenia.

K § 46

Zákon taxatívne vymedzuje, ktoré činnosti, vedúce k ožiareniu, je fyzická osoba-podnikateľ alebo právnická osoba povinná len oznámiť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva a čo musí oznámenie obsahovať. Ide teda o činnosti, ktoré nepodliehajú

povoľovaciemu konaniu zo strany orgánu verejného zdravotníctva. Zákon v tomto paragrafe ustanovuje aj povinnosti tých fyzických osôb-podnikateľov ako aj právnických osôb, ktoré tieto činnosti vykonávajú na základe oznámenia. V tomto ustanovení zákon ukladá povinnosti aj externému dodávateľovi služieb, ktorý na základe zmluvy s držiteľom povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu vykonáva činnosti vedúce k ožiareniu v kontrolovanom pásme, zriadenom držiteľom povolenia. Úrad verejného zdravotníctva každé takéto oznámenie zaeviduje a do 30 dní odo dňa doručenia oznámenia vydá o zaevidovaní potvrdenie.

K § 47

Zákon v tomto paragrafe rieši problematiku ožiarenia prírodným ionizujúcim žiarením a ukladá povinnosť tým fyzickým osobám-podnikateľom a právnickým osobám, ktoré predpokladajú, že na ich pracoviskách je podozrenie, že úroveň prírodného ionizujúceho žiarenia je zvýšená, zabezpečiť vykonanie merania objemových aktivít radónu a dávkových príkonov externého gama žiarenia. Rozhodujúce je, či aj po vykonaných opatrenia v súlade s osobitným predpisom, je na takomto pracovisku prekročená smerná hodnota. Osobitným predpisom je citované nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

K § 48

Zákon z hľadiska ochrany zdravia počíta aj s mimoriadnymi udalosťami, ktoré definuje ako nepredvídané a nekontrolované ohrozenie verejného zdravia chemickými, biologickými alebo inými faktormi a ustanovuje úlohy orgánov verejného zdravotníctva pri takýchto mimoriadnych udalostiach. Úrady verejného zdravotníctva pri mimoriadnych udalostiach okrem iných úloh vyšetrujú a identifikujú uvedené faktory, zabezpečujú hodnotenie mimoriadnej udalosti, nariaďujú opatrenia na odstránenie následkov a na zabránenie poškodzovania zdravia a pod.

K § 49

Zákon venuje osobitnú pozornosť mimoriadnej radiačnej udalosti, ako udalosti, pri ktorej došlo k neplánovanému alebo neočakávanému ožiareniu osôb. K takejto situácii môže dôjsť pri strate kontroly nad zdrojom ionizujúceho žiarenia, následkom čoho je ožiarenie osôb na alebo nad úroveň limitov, ustanovených osobitným predpisom, ktorým je cit. nariadenie vlády č. 345/2006 Z. z. Zákon ukladá povinnosti, ktoré je potrebné vykonať na zamedzenie ďalšieho rozvoja takejto nežiadúcej radiačnej udalosti.

K § 50

Zákon na zabezpečenie operatívneho riešenia úloh orgánov verejného zdravotníctva, ktoré sú nevyhnutné bezodkladne vykonať pri mimoriadnych udalostiach v súvislosti so vznikom epidémie, iných hromadne sa vyskytujúcich ochorení a iných porúch zdravia rozsiahleho významu a na ich obmedzenie, ustanovuje národnú a regionálne protiepidemické komisie, v ktorých budú zastúpené všetky zainteresované orgány štátnej správy a samosprávy. Práve z dôvodu zabezpečenia rýchlosti a operatívnosti nariadených opatrení, sa na ich nariaďovanie nevzťahujú ustanovenia správneho poriadku.

K § 51

Zdravie je vecou každého jednotlivca a preto aj zákon ukladá povinnosti fyzickým osobám pri ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Z hľadiska ochrany zdravia ide najmä o povinnosť plniť opatrenia na predchádzanie ochoreniam, ako sú napr. podrobiť sa lekárskeym prehliadkam, očkovaniu, diagnostickým skúškam, preventívnemu podávaniu protilátok a pod. Zákon zavádza novú povinnosť, z hľadiska prevencie jednu z najdôležitejších, a to zodpovednosť zákonného zástupcu za plnenie v zákone uvedených povinností osoby mladšej ako 14 rokov. Zákon sleduje najmä zabezpečiť účasť osôb mladších ako 14 rokov na povinnom očkovaní.

K § 52

Povinnosti fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb pri ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia sú uvedené pri jednotlivých ustanoveniach, týkajúcich sa povinností na úseku ochrany zdravých životných podmienok a zdravých pracovných podmienok. Zákon v tomto ustanovení sumarizuje tzv. „všeobecné povinnosti“, ktoré musí plniť každá fyzická osoba-podnikateľ ako aj právnická osoba a teda každý zamestnávateľ bez ohľadu na vykonávanú činnosť. Ide najmä o plnenie opatrení na predchádzanie ochoreniam, sledovanie kvality vlastných výrobkov, sledovanie zdravého stavu pracoviska a pod. Zákon osobitne ukladá povinnosti pri vykonávaní takej činnosti ako je dezinfekcia a regulácia živočíšnych škodcov ako aj povinnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti pri vytváraní, ochrane a rozvoji verejného zdravia, najmä povinnosť hlásiť orgánu verejného zdravotníctva výskyt prenosného ochorenia alebo podozrenie na takýto výskyt, poskytovať orgánom verejného zdravotníctva údaje súvisiace s prevenciou prenosných ochorení ako aj ďalšie informácie a údaje, ktoré majú k dispozícii alebo sú oprávnené ich zisťovať alebo vyžadovať a z hľadiska ochrany verejného zdravia sú významné.

K § 53

Zákon v samostatnom ustanovení ukladá povinnosti na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia aj obciam. Zákon zavádza nové povinnosti pre obce, týkajúce sa napr. šírenia hluku do životného prostredia zo spoločensko-kultúrnych akcií, usporadúvaných v obci, ako aj povinnosť zabezpečiť pri prevádzkovaní pieskovísk, aby tieto neboli zdrojom ohrozenia zdravia najmä detí a mládeže. Tiež ukladá obciam povinnosť zabezpečiť prístup k pitnej vode v prípade, ak obec nemá vybudovaný verejný vodovod alebo obecný vodovod a zabezpečiť kontrolu kvality tejto vody. Dôležité je, aby každá obec spolupracovala s príslušným úradom verejného zdravotníctva a poskytovala mu údaje a informácie, ktoré sú dôležité z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a ktoré má obec k dispozícii, alebo je oprávnená ich zisťovať alebo vyžadovať.

K § 54

Orgány verejného zdravotníctva ako orgány štátnej správy na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia musia mať zo zákona právo dozorovať, či povinné subjekty dodržiavajú ustanovenia tohto zákona ako aj vykonávacie predpisy vydané na jeho vykonanie ako aj ustanovenia iných všeobecne záväzných právnych predpisov, upravujúcich ochranu verejného zdravia. Orgány verejného zdravotníctva toto svoje oprávnenie realizujú prostredníctvom výkonu štátneho zdravotného dozoru.

K § 55

Zákon presne vymedzuje práva a povinnosti zamestnancov úradov verejného zdravotníctva, ktorí toto oprávnenie orgánu vykonávajú. Zákon ustanovuje, že osoba, vykonávajúca štátny zdravotný dozor, môže uložiť na mieste opatrenia na zamedzenie vzniku a šírenia hromadného prenosného ochorenia, musí však o tejto skutočnosti vyhotoviť zápisnicu s poučením o opravnom prostriedku. Z dôvodu nevyhnutnosti operatívneho konania v takýchto prípadoch sa na toto konanie správny poriadok nevzťahuje.

K § 56

Zákon v tomto paragrafe upravuje priestupky, ktorých sa môže dopustiť fyzická osoba v súvislosti s ochranou, podporou a rozvojom verejného zdravia. Zákon ustanovuje, že za priestupok možno uložiť pokutu od 1 000 Sk do 50 000 Sk. Priestupky podľa tohto zákona prejednávajú a pokuty za ne ukladajú v rozsahu svojej pôsobnosti regionálne úrady verejného zdravotníctva a úrad verejného zdravotníctva a na ich ukladanie sa vzťahuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

K § 57

Zákon v tomto paragrafe definuje, kedy sa fyzická osoba-podnikateľ alebo právnická osoba dopustí správneho deliktu na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia. Za správny delikt orgán na ochranu zdravia môže uložiť pokutu v rozpätí od 5 000 Sk až do 3 000 000 Sk a pri opakovanom porušení možno pokutu zvýšiť až na dvojnásobok. Zákon dáva správne orgánu, ktorý pokutu uložil, možnosť povoliť odklad platenia, platenie v splátkach ako aj zníženie uloženej pokuty. Výnosy z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

K § 58

Zákon uvažuje aj s inými sankciami, ako je uloženie pokuty, za porušenie právnych predpisov na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia. Ide o také sankcie, ako zastavenie činnosti, prevádzky zázak výroby a pod. K uloženiu takejto sankcie príslušný orgán verejného zdravotníctva pristúpi v prípade, ak protiprávnym konaním povinného subjektu vznikli vážne škody na zdraví alebo takéto nebezpečenstvo hrozí.

K § 59

Zákon ustanovuje, že náklady, ktoré povinným subjektom vzniknú v súvislosti s plnením úloh, ustanovených týmto zákonom, znáša ten, kto je povinný tieto úlohy plniť. Zákon súčasne ustanovuje, že náklady spojené s výkonom štátneho zdravotného dozoru znáša štát. Zákon tiež ustanovuje, že ak príslušný orgán verejného zdravotníctva zistí porušenie povinností na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, môže uložiť tomu, u koho takéto porušenie zistil, úplnú alebo čiastočnú náhradu nákladov.

K § 60

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva sú spravidla rozhodnutia podľa správneho poriadku. Zákon v tomto ustanovení vymedzuje, na ktoré prípady sa konanie podľa ustanovení správneho poriadku nevzťahuje.

K § 61

Orgány verejného zdravotníctva disponujú informáciami, ktoré môžu mať zásadný význam pre predchádzanie vzniku, šíreniu a na obmedzenie výskytu prenosných ochorení, pri epidémiách a hrozbe iných porúch zdravia. Informácie sprístupňujú verejnosti podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

K § 62

Text § 62 obsahuje splnomocňovacie ustanovenie na vydanie vykonávacích predpisov na vykonanie zákona.

K § 63

Ide o úpravu prechodných ustanovení, kde sa ustanovuje, že práva a povinnosti zo štátnozamestnaneckých pomerov štátnych zamestnancov a práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov, ktorí vykonávajú práce vo verejnom záujme ostávajú zachované ako aj skutočnosť, že v konaní, ktoré nebolo ku dňu účinnosti tohto zákona právoplatne skončené, postupuje sa podľa doterajších predpisov.

K § 64

Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia prebral právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie tak, ako je to uvedené v prílohe č. 9

K § 65

Zákon vypočítava právne akty, ktoré budú týmto aktom zrušené.

K čl. II

Kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravia ako aj hodnotenie zdravotných rizík sa zaraďuje medzi viazané živnosti.

K čl. III

Upresňujú sa správne poplatky za niektoré úkony orgánov verejného zdravotníctva.

K čl. IV

Účinnosť zákona sa ustanovuje na 1 . júla 2007 okrem ustanovení uvedených v čl. I § 5 ods. 5 písm. i) a § 6 ods. 5 písm. e), ktoré nadobúda účinnosť 1. januára 2010.

Účinnosť citovaných ustanovení od 1. januára 2010 sa zdôvodňuje potrebou vypracovania metodík na hodnotenie dopadov.

K prílohe č. 1

Príloha č. 1 obsahuje zoznam sídel a územných obvodov regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

K prílohe č. 2

Príloha č. 2 obsahuje dokumentácia k žiadosti o vydanie rozhodnutia podľa § 13 ods. 5 tohto zákona.

K prílohe č. 3

Príloha č. 3 obsahuje zoznam chemických látok, na ktorých odborné využívanie sa nevzťahujú ustanovenia § 16 ods. 17 a ods. 22 písm. a), c) a e) tohto zákona.

K prílohe č. 4

Príloha č. 4 obsahuje dokumentáciu k žiadosti o vydanie povolenia podľa § 45 ods. 2 až 5 tohto zákona.

K prílohe č. 5

Príloha č. 5 obsahuje zoznam povinne hlásených prenosných ochorení, podozrení na ochorenia a nosičstiev choroboplodných mikroorganizmov.

K prílohe č. 6

Príloha č. 6 obsahuje vzor individuálneho hlásenia prenosného ochorenia ošetrojúcimi lekármi.

K prílohe č. 7

Príloha č. 7 obsahuje vzor individuálneho hlásenia zdravotníkmi pracovníkmi mikrobiologických laboratórií.

K prílohe č. 8

Príloha č. 8 obsahuje vzor hromadného hlásenia akútnych respiračných ochorení.

K prílohe č. 9

Príloha č. 9 obsahuje zoznam preberaných právnych aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie.